

ZBORNICA VARNOSTI
IN ZDRAVJA PRI DELU

ZVZD

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana
www.zvzd.si

NAVODILO ZA VARNO DELO

EKSCENTERSKA STISKALNICA

Šifra dokumenta / izdaja:

NVD – ZbVZD – S 004 / 01

Stran: 1/3

www.zbornica-vzd.si

1. NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA

- **Seznani se z navodili** za varno uporabo in jih dosledno upoštevaj.
- Preglej in uredi **okolico delovnega mesta**.
- Uporabljaljaj samo **brezhibno delovno opremo**.
- Preveri **delovanje varnostnih naprav**.
- **NE PRIČNI Z DELOM**, če:
  - ❖ nisi ustrezno **usposobljen** (ustrezno zdravniško spričevalo, teoretično in praktično usposobljen, seznanjen z navodili za varno delo, ipd.),
  - ❖ si v neustreznem **psihofizičnem stanju** (pod vplivom psihoaktivnih substanc – alkohol, droge, psihoaktivna zdravila, ipd.), bolan, utrujen.
- V primeru ugotovljenih **pomanjkljivosti** in nepravilnosti **takoj obvesti pristojnega**.

2. OPOZORILA in NEVARNOSTI

- Nevarnost posega s prsti ali roko v nevarno območje do odprtega delovnega orodja.
- Nevarnost vreza in vboda ob ostre robove pločevine.
- Padeč delavca zaradi nečistosti, založenosti ali neurejenosti okolice delovnega mesta ali zaradi spolzkih tal.
- Poškodbe prstov rok pri montaži ali demontaži orodja na stroj.
- Padeč orodja delavcu na noge v času transporta in montaže orodja.
- Okvara sluha v primeru neuporabe zaščite sluha.
- Možnost ostalih poškodb zaradi neupoštevanja navodil za varno delo.

3. VARNOSTNI UKREPI IN PRAVILA VARNEGA TER ZDRAVEGA DELA

- Delovno opremo uporabljaj **namensko in v skladu z navodili za varno delo proizvajalca delovne opreme**.
- Z delovno opremo upravljaj tako, da **s svojim delom ne ogrožáš svoje varnosti in zdravja** ali varnosti in zdravja drugih oseb.
- **Prepovedano je poseganje v nevarno območje!**
- **Prepovedano je odstranjevanje varnostnih naprav in varoval ali povzročiti, da te ne delujejo.**
- Vizualno preglej stanje stikalnih naprav, elektro instalacije in ustreznost varovanja nevarnega območja orodja in pogonskih mehanizmov – stanje varovalnih naprav.
- Pri montaži ali demontaži orodja si pomagaj z ustreznim dvigalom in prevozno nosilno napravo.
- Transport orodja mora biti zanesljiv, orodje mora biti zaprto in dobro pritrjeno na nosilno napravo.
- Montažo orodja na stroj sme vršiti le strokovno usposobljena in pooblaščen oseba.
- Po montaži orodja je potrebno preveriti ustreznost pritrditve in namestitve jarma.
- Če nameravaš uporabljati odprta orodja, pred delom obvezno nastavi in preizkusi delovanje dvoročnega varnostnega vklopa.
- Na štanice, ki niso opremljene z ustreznim dvoročnim varnostnim vklopom, ni dovoljeno montirati in delati z odprtimi orodji.
- Nožni vklop štanice se sme uporabljati samo pri delu z zaprtimi orodji, isto velja za enoročni in rafalni vklop.
- Pred delom si uredi okolico stroja tako, da bo delo potekalo brez motenj in bo možen nemoten dostop do delovnega mesta.
- Pred zagonom stroja se prepričaj, če nikogar ni v nevarnem območju, in da z zagonom stroja nikogar ne ogrožáš.

- Pripravi posebne pripomočke za vlaganje oziroma odlaganje manjših kosov v/iz nevarnega območja, če uporabljaš odprta orodja (pincete, prijemala, magnetna podajala, kleščice, ipd.).
- Uredi si prostor oziroma zaboj za odlaganje kosov.
- Z ekscentrsko stiskalnico – štanco - sme delati le delavec, ki je strokovno in zdravstveno sposoben za opravljanje dela na štanci, je seznanjen z nevarnostmi in pravilnim postopkom dela in ima uspešno opravljen preizkus znanja iz varstva pri delu.
- Delo na štanci brez ustnega ali pismenega naloga vodje je strogo prepovedano.
- Po vključitvi stroja je potrebno najprej preveriti in se prepričati, če morda en sam pritisk na stikalo ne povzroča več delovnih gibov.
- V primeru, če pride ob sprožitvi stikala do več delovnih gibov, se s tako štanco ne sme delati, ampak je potrebno napako odpraviti.
- Če se uporablja odprta orodja, je treba preveriti ustrezno delovanje dvoročnega varnostnega vklopa.
- Če je omogočeno enoročno ali nožno vklapljanje, mora biti orodje popolnoma zaprto, v nasprotnem primeru delo ni dovoljeno.
- Nastavitev ciklusa oziroma način vklapljanja stroja (nožno, enoročno ali dvoročno) mora določiti in nastaviti delovodja oziroma skupinovodja s stikalom na ključ, ki se v nastavljenem položaju zaklene, ključ pa se hrani pri delovodji oziroma osebi, ki je nastavila cikel dela.
- Ves čas dela je potrebno paziti, da se kdo izmed delavcev ne približa v nevarno območje stroja.
- Stroj mora biti opremljen z ustreznimi varovalnimi napravami vseh nevarnih gibanj.
- Med delom je potrebno paziti in občasno preveriti, da ne pride do poškodb orodja ali do popuščanja vpenjalnih priprav.
- Paziti je potrebno na dovoljeno debelino materiala, da ne bi prišlo do preobremenitev in loma orodja.
- Odpadni material – pločevino – se odlaga v posebne zaboje za odpad, metanje odpadne pločevine na tla ni dovoljeno.
- Med delom je strogo prepovedano samovoljno spreminjanje načina vklopa stroja, npr. iz dvoročnega na nožni ali enoročni vklop.
- Med delom je prepovedano kakršnokoli poseganje v nevarno območje stroja – do orodja ali do drugih nevarnih mest.
- V primeru zataknitve dela materiala v orodju je obvezno treba stroj izključiti iz pogona z glavnim stikalom in stikalo zakleniti. Šele nato se pristopi k odstranjevanju zataknjenega dela.
- Ob vsaki, tudi najkrajši zapustitvi delovnega mesta, je potrebno izključiti glavno stikalo stroja.
- Obdelane kose je potrebno odlagati na mesto, kjer ne bodo ovirali varnega dela na stroju oziroma ne bodo ogrožali varne manipulacije na delovnem mestu. Zloženi morajo biti tako, da se ne prevrnejo.
- Vse transportne poti in odlagalna mesta pri stroju morajo biti zarisana, nezaložena ter čista.
- Okolica stroja mora biti urejena in čista, tla morajo biti varna, ne smejo biti mastna in spolzka.
- Po končanem delu je treba stroj izključiti iz pogona z glavnim stikalom in stikalo v izključenem položaju zakleniti.
- Stroj je treba očistiti in po potrebi namazati.
- Očistiti in urediti je potrebno okolico delovnega mesta.
- Vse mastne madeže na tleh je treba sproti čistiti in jih odstranjevati.
- V času popravila ali montaže orodja na stroj je potrebno izvesti vse ukrepe, da ne pride do nenamernega vklopa stroja - izključiti in zakleniti glavno stikalo.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Če je potreben poseg v elektro opremo stroja, naj to opravi strokovno usposobljena oseba v brez napetostnem stanju. ➤ Pri montaži in demontaži orodij je potrebna previdnost, da se ne poškoduje prstov rok ali da orodje pade na noge. To naj opravi pooblaščen oseba. ➤ Orodja naj se odlagajo na za to določeno mesto, tako da bodo stabilno odložena. Če so to regali, se težja orodja odlaga v nižji etaži, manjša, lažja pa v višji. 	
4. OSEBNA VAROVALNA OPREMA		
 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osebna varovalna oprema mora biti skladna z veljavnimi standardi. ➤ Delavec mora pri svojem delu dosledno in namensko uporabljati osebno varovalno opremo v skladu z navodili proizvajalca, jo redno čistiti in vzdrževati ter skrbeti za njeno brezhibnost. ➤ Uporabnik delovne opreme mora uporabljati naslednjo osebno varovalno opremo: <ul style="list-style-type: none"> ❖ delovna obleka, ❖ zaščitna očala (SIST EN 166), ❖ zaščita sluha (SIST EN 352-2), ❖ zaščitne rokavice (SIST EN 388), ❖ zaščitna obutev s kapico; (SIST EN ISO 20345). 	
5. UKREPI IN NAVODILA OB MOTNJAH		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ V kolikor pred začetkom dela ali med delom ugotoviš na stroju, orodju ali pripravah kakršnekoli poškodbe, pomanjkljivosti, ki ogrožajo nadaljnjo varno delo, delovno opremo <u>takoj izključi in o tem obvesti pristojnega.</u> ➤ Stroj opremi z napisom »POZOR! NE VKLAPLJAJ, STROJ V OKVARI!« 	
6. PRVA POMOČ IN REŠEVANJE		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pri nepravilnostih v delovanju aktiviraj izklop v sili, izključi glavno stikalo in obvesti nadrejenega. ➤ V primeru nezgod z delovno opremo izključi pogon delovne opreme, poškodovano osebo reši iz nevarnega območja. ➤ O dogodku obvesti reševalce – PRIJAVA NEZGOD 112. ➤ Poškodovancu nudi prvo pomoč do prihoda reševalcev oz. ga pospremi v ambulanto prve pomoči. 	
7. POSLEDICE KRŠITEV NAVODIL VARNEGA DELA		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdravstvene posledice: poškodba pri delu, zdravstvene okvare, smrt. ➤ Delovno pravne posledice: opozorilo, opomin, prenehanje dela. 	